

Дитинство: сучасні реалії, виклики, перспективи : зб. наук. праць за матер. науково-методичного онлайн-семінару до Дня захисту дітей (Хмельницький, 31 травня 2021 р.) / за ред. Л. І. Романовська, Л. О. Данильчук, Ю. Л. Бриндіков. Хмельницький : 2021. 171 с. – С. 150-153.

Скарбарчук Іванна
магістрантка 2 курсу ННІ педагогіки,
науковий керівник: **Ковальчук Валентина**
доктор педагогічних наук,
професор кафедри педагогіки, професійної освіти
та управління освітніми закладами
Житомирський державний університет імені Івана Франка

Особливості впровадження технології портфоліо учня у навчальний процес

Згідно Концепції Нової української школи однією з важливих технологій оцінювання у початковій школі є саме технологія портфоліо, яка відрізняється від традиційних методів оцінювання тим, що забезпечує вчителя обґрунтованою інформацією про процес та результати навчальної діяльності учня, при цьому дає можливості для здійснення власних оцінних суджень щодо результатів своєї діяльності. Дослідниками доведено, що самостійна добірка матеріалів портфоліо породжує ситуацію успіху, призводить до підвищення самооцінки і впевненості у власних можливостях; окрім того вона розвиває пізнавальні інтереси і готовність до самостійного пізнання [3]. З'явилося чимало праць, присвячених проблемам забезпечення якості освіти технологією портфоліо. Підкреслюючи цінність розробок вітчизняних і зарубіжних педагогів, слід зазначити, що у вітчизняній педагогічній науці на сьогодні все ж недостатньо досліджень щодо дидактичних засад впровадження технології портфоліо школяра у навчальний процес початкової школи. Тому вивчення цього аспекту, а саме дослідження особливостей впровадження технології портфоліо школяра у навчальний процес початкової школи є актуальною в сьогоденні.

У педагогічній літературі досліджувана нами проблема знайшла відображення у фундаментальних працях О. Кучерук, О. Локшиної, С. Ніколаєва, Т. Полонської, І. Соколянської та ін.

Метою дослідження є: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити зміст, форми та умови впровадження технології портфоліо школяра у навчальний процес початкової школи.

В цій проблемі об'єктом дослідження є навчальний процес в 1-4 класах закладів початкової освіти в умовах Нової української школи, а предметом – зміст, форми та умови впровадження технології портфоліо школяра у навчальний процес початкової школи.

Портфоліо необхідно впроваджувати вже в початковій ланці освіти, оскільки воно сприяє формуванню саморефлексії навчальної діяльності, тобто відповідальності та самостійності навчання, участь в якісному оцінюванні результатів власного навчання [1, с. 36].

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення низки взаємопов'язаних завдань:

1. Здійснити теоретичний аналіз проблеми впровадження технології портфоліо школяра початкової школи у науковій психолого-педагогічній та методичній літературі.

2. Визначити сутність, структуру портфоліо, правила його складання та особливості організації.

3. З'ясувати сучасний стан впровадження технології портфоліо школяра у навчальний процес початкової школи.

4. Розробити та експериментально перевірити зміст, форми та умови впровадження технології портфоліо школяра у навчальний процес початкової школи.

Відповідно до визначених завдань застосовувалися такі методи дослідження: теоретичні: аналіз і систематизація науково-теоретичних та методичних джерел; класифікація, систематизація, узагальнення; емпіричні: спостереження, бесіда, анкетування, метод експертних оцінок, вивчення

шкільної документації та продуктів діяльності учнів, активні методи навчання; проєктивні методики; методи обробки та інтерпретації даних (якісні та кількісні із застосуванням методів математичної статистики).

Організація роботи над укладанням портфоліо здійснюється за такою схемою:

1. Мотивація до створення портфоліо.
2. Визначення мети створення портфоліо і його виду.
3. Планування змісту портфоліо, формулювання назв розділів.
4. Визначення обов'язкової частини портфоліо відповідно до його мети.
5. Вироблення критеріїв оцінювання портфоліо.
6. Визначення способу презентації доробку.
7. Виконання роботи.
8. Публічна презентація портфоліо, оцінювання [2, с. 146].

Учнівські портфоліо будь-якого виду є одночасно формою, процесом організації і технологією роботи учня з продуктами його пізнавальної, творчої, дослідницької і проєктної діяльності, призначеними для публічного показу, аналізу, оцінювання, розвитку рефлексії, усвідомлення результатів власної роботи.

У процесі відбору робіт учнів для папки-портфоліо вчитель мусить спочатку відповісти на такі питання:

- Що добре вдається цьому конкретному учневі?
- Який прогрес у формуванні відповідної компетентності (компетентностей) демонструє дана робота школяра?

Яким чином ця робота співвідноситься з іншими роботами, що містяться у портфоліо? Чи вказує вона на зростання? [1, с. 28].

Згідно Концепції Нової української школи рекомендується використовувати наступний набір розділів, оскільки він дозволяє повною мірою досягнути поставлених навчальних цілей освітнього процесу: «Обкладинка» (тительна сторінка), «Мої фотографії», «Моя сім'я», «Що умію та чим люблю займатися», «Режим дня», «Мої досягнення та плани»,

«Зайнятість в гуртках та секціях», «Моя творчість» (літературні роботи), «Мої малюнки», «Мої успіхи в навчанні», «Показники техніки читання», «Відомості про участь школяра в конкурсах, олімпіадах та спортивних змаганнях» [3].

В рамках нашого дослідження ми не змогли розкрити всіх аспектів проблеми впровадження технології портфоліо молодшого школяра. Перспективи подальшої роботи ми вбачаємо у повноцінному впровадженні організаційно-педагогічних умов з урахуванням усіх методичних рекомендацій для закріплення результату та позитивного зростання, з подальшим обґрунтуванням та розробкою цілісної технології впровадження портфоліо молодшого школяра у навчальний процес початкової школи.

Список використаних джерел

1. Вілмут Дж. Використання портфоліо для навчання та оцінювання : навч. посіб. Київ : Майстер-клас, 2007. 48 с.
2. Дейвід Гопкінз. Оцінювання для розвитку школи. Львів : Літопис, 2003. 256 с.
3. Портфоліо – технологія якісного оцінювання навчальних досягнень. Студопедія: веб-сайт. URL: https://studopedia.su/4_46278_portfolio--tehnologiya-yakisnogootsinyuvannya-navchalnih-dosyagnen.html (дата звернення: 15.05.2020).